

**LIETUVOS
MASAŽUOTOJŲ
ASOCIACIJA**

JAK: 304472802, adresas Gerosios Vilties g. 4-53, Vilnius
El.p. Ima@masazuotojuasociacija.lt; GSM +370 655 55784

KREIPIMASIS

Į Lietuvos sveikatos apsaugos ministrą
Aurelijų Verygą

2020-04-15
S-19/01

Dėl masažuotojo veiklos reglamentavimo bei saugios ir palankios aplinkos masažo paslaugų teikimui kūrimo

Gerbiamas sveikatos apsaugos ministre prof. Aurelijau Veryga,

Kreipiamės į Jus ragindami kuo greičiau spręsti susidariusią masažo paslaugų reglamentavimo situaciją, kuri formuoja kliūtis kokybiškų masažo paslaugų teikimui, skatina neteisėtų paslaugų teikimą.

1. Atkreipdami dėmesį, jog esamas masažo paslaugos reglamentavimas neatitinka Lietuvos paslaugų rinkos tikrovės, klaidina Lietuvos sveikatos bei kūno priežiūros paslaugų vartotojus bei skatina neteisėtų paslaugų kūrimą **prašome pakoreguoti LR medicinos normą „Masažuotojas“ ir apibrėžti masažo bei gydomojo masažo paslaugas.**

Šiuo metu LR medicinos normoje „Masažuotojas“ (Nr. V-1148) apibrėžta, jog „masažas – moksliai pagrįsta terapinė priemonė, kurios metu dozuotai mechaniškai ar refleksiai manipuluojama (fizinis kontaktas rankomis, spec. įrankiais ar aparatais) kūno audiniais.“
Pabrėžiame, jog tradiciškai Lietuvoje bei ES šalių praktikoje, masažo paslauga yra suprantama kur kas plačiau – ne tik, kaip gydymo, bet ir sveikatinimo ar profilaktikos priemonė. Kadangi masažo definicija yra pateikiama Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos ruošiamuose

dokumentuose, natūralu, kad žodis „terapinė“ šiuo atveju tinka. Tačiau masažuotojo praktika ir pati masažo sąvoka suprantama kur kas plačiau. Pvz. viename pirmųjų Lietuvoje išleistų masažo vadovėlių (Finkelšteinaitė, Valužienė, Damanskas, 2008) vartojamos tokios sąvokos: „masažas – tai speciali, dozuota mechaninių ir refleksinių poveikių kūno paviršiui visuma. Jis gali būti atliekamas žmogaus rankomis, tam tikrais aparatais tiesiogiai arba per oro, vandens terpę“; „pagal tikslą masažą galima skirstyti į gydomąjį, sportinį, higieninį, kosmetinį“. Autoriai pateikia platesnius klasifikacijos apibrėžimus, kuriuose aiškiai matomi veikimo į organizmą, tikslų skirtumai: „gydomasis masažas yra taikomas įvairioms ligoms gydyti, pažeistoms organizmo funkcijoms atkurti bei normalizuoti“; „sportinis masažas yra daromas norint patobulinti sportininką fiziškai, darbingumui pagerinti, padėti jam greičiau pasiekti bei stiprinti sportinę formą, efektyviai pasirengti varžyboms bei darbingumui po didelių fizinių krūvių, protinio įtempimo, atgauti“, „higieninis masažas yra taikomas normaliai organizmo veiklai palaikyti, sveikatai stiprinti, senėjimo procesams stabdyti“; „kosmetinio masažo tikslas yra pagerinti atskirų kūno dalių išvaizdą, kartais net pašalinti kosmetinius defektus“ (Finkelšteinaitė, Valužienė, Damanskas, 2008). Panaši klasifikacija pateikiama ir kitame lietuviškame mokomajame vadovėlyje (Venckūnienė et al., 2008): „pagal tikslą masažas skirstomas į higieninį, gydomąjį, sportinį ir kosmetinį“; „higieninis masažas – profilaktinis, skirtas normaliai organizmo veiklai palaikyti, sveikatai stiprinti, senėjimo procesams stabdyti“; „gydomasis masažas kartu su kitais metodais yra taikomas pažeistoms organizmo funkcijoms atstatyti, gydyti“; „sportinis masažas yra daromas norint sportininką patobulinti fiziškai, pagerinti jo darbingumą, padėti greičiau pasiekti sportinę formą, ją išlaikyti, efektyviau pasiruošti treniruotei arba varžyboms ir atsigaivinti po didelių fizinių krūvių, įtemptos protinės veiklos“; „kosmetinio masažo tikslas yra pagerinti atskirų kūno dalių išvaizdą (veido, kaklo, rankų, krūčių ir kt.), kartais net kai kuriems kosmetiniams defektams pašalinti“ (Venckūnienė et al., 2008). Kennedy et al., (2016) pristato tarptautinio simpoziumo rezultatus, kuris buvo organizuojamas siekiant aptarti su masažuotojo profesija susijusių terminų vartojimą mokslinėje terpeje. Išskiriami šie terminai: „masažas paprastai apibrėžiamas kaip manipuliavimas minkštaisiais audiniais“; „masažo terapija – sisteminis masažo taikymas turint konkretų terapinį veikimo į organizmą tikslą“ (Kennedy et al., 2016). Visais atvejais matome aiškią takoskyrą, kurios pagrindinis kriterijus – tikslas. Abiem atvejais tikslas bei uždaviniai „gydyti; atstatyti pažeistas funkcijas“ yra vartojami gydomojo masažo tikslinėje klasifikacijoje. Vadinasi yra nesąžininga, kad masažo sąvoka „masažas – tai speciali, dozuota mechaninių ir refleksinių poveikių kūno paviršiui visuma“ šiuo metu egzistuoja su pridėtu žodžiu „terapinė“. Dėl tokios terminologijos susiformavo situacija, kuomet profilaktinis (higieninis), kosmetinis ar masažas sportininkams gali būti atliekamas tik sveikatos priežiūros įstaigose. Taigi natūraliai kyla klausimai:

- Ar dėl šios situacijos nėra pažeidžiamos vartotojų teisės (sportininkų, kosmetologijos sektoriaus klientų, klientų kurie rūpinasi savo kūnu profilaktiškai, besiilsintys šalyje turistai ir t.t.)?
- Ar dėl susiklosčiusios situacijos nėra keliami per dideli reikalavimai dirbant su bet kuria tiksline grupe steigti sveikatos priežiūros įstaigą?

Remiantis ankščiau išdėstytais argumentais, siūlome masažuotojų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose apibrėžti šias sąvokas:

Masažas – manipuliavimas minkštaisiais kūno audiniais, kuris atliekamas rankomis (ar kt. kūno paviršiumi) formuojant fiksuotą ar labilią, įvairaus gylio ir dažnio kompresiją į kūno paviršių.

Gydomasis masažas – moksliskai pagrįsta terapinė priemonė, kurios metu dozuotai mechaniškai ar refleksiškai manipuluojama (fizinis kontaktas rankomis, spec. įrankiais ar aparatais) kūno audiniais.

Masažo paslauga – sveikatingumo paslauga, kurią teikia kvalifikuotas masažuotojas.

Gydomojo masažo paslauga – terapinė paslauga, kurią teikia kvalifikuotas masažuotojas.

2. Atsižvelgdami į tarptautinę masažo paslaugų reglamentavimo patirtį, Lietuvos paslaugų rinkos realybę bei pirmosios Lietuvos masažuotojų konferencijos dalyvių reikalavimą **prašome imtis priemonių ir atverti galimybes prieinamoms masažo (ne gydomojo masažo) paslaugoms.**

Visuotinai pripažįstama, jog masažas – puiki geros savijautos palaikymo bei profilaktikos priemonė itin rekomenduotina sveikiems dirbantiems žmonėms. Šiuolaikinis žmonių gyvenimo ritmas ir tempas visame pasaulyje taip pat ir Lietuvoje tampa daugelio ligų priežastimi, nes žmonės neturi galimybės sustoti, pailsėti, atsipalaiduoti. Masažas – viena puikių, moksliskai pagrįstų, su stresu kovoti padedančių atsipalaidavimo priemonių. Dėl šios priežasties turėtų būti laisvai prieinamas kuo platesniam ratui žmonių: biuruose, prekybos centruose ir pan. Masažo paslauga turėtų būti teikiama ten, kur žmonėms patogiu greitai ja pasinaudoti net ir tarp darbo pertraukų. Tačiau šiandienos masažo paslaugų reglamentavimas sukuria daug kliūčių, jog masažo paslaugų kabinetai galėtų atverti duris biuruose, prekybos centruose, gyvenamuosiuose namuose ar ši paslauga būtų teikiama atvykstant į kliento namus.

Galimi žingsniai, siekiant pašalinti kliūtis, kurios trukdo kokybiškų sveikatinančių masažo paslaugų teikimui, būtų:

- masažo bei gydomojo masažo paslaugų sąvokų atskyrimas;
- supaprastinta higienos normos masažo paslaugoms tvarka, remiantis LR Vyriausybės 2011 m. spalio 12 d. nutarimu Nr. 1178;
- galimybės teikti **masažo paslaugą** kliento namuose įteisinimas;
- civilinės draudimo paslaugos Lietuvoje įvedimas masažuotojo spaudą turintiems masažuotojams;
- individualios veiklos galimybė teikti **masažo paslaugas**.

Lietuvos masažuotojų asociacija yra pasiruošusi dalyvauti kuriant bei plečiant saugią kokybiškų masažo bei gydomojo masažo paslaugų rinką Lietuvoje.

3. Lietuvos masažuotojų asociacijos nariai asociaciją įpareigoja užduoti ir šiuos klausimus:

a) Kaip bus licencijuojami dėstytojai, kurie dėsto masažo disciplinas, ruošia specialistus bei teikia naujausias mokslines žinias, tačiau neturi privalomojo darbo stažo imtinu laikotarpiu, nors kasdieną atlieka masažą? Atkreiptinas dėmesys, jog iki šiol rengtuose masažuotojų veiklos licencijavimo dokumentų projektuose, masažo dėstytojų klausimas – pamirštas.

b) LR Papildomos ir alternatyviosios medicinos įstatymo (Nr. XIII-2771) 9 straipsnio 2 punktą apibrėžia kūno ir veido paslaugų, skirtų gerai psichofizinei būklei užtikrinti licencijos būtinumą; 10 straipsnio 1 punktą nurodo, kad šioms paslaugoms būtinas ne mažesnis, kaip aukštasis išsilavinimas. Ar tokia įstatymo nuostata neprieštarauja šiuo metu Lietuvoje galiojantiems įstatymams? Lietuvos profesinio rengimo centruose parengtas masažo specialistas yra pakankamai kvalifikuotas suteikti atpalaiduojantį kūno ir / ar veido masažą, skirtą psichofizinei sveikatos būklei gerinti. Atkreiptinas dėmesys, jog masažo specialistai šiuo metu ruošiami tik Profesinio rengimo centruose - t.y. remiantis Lietuvos kvalifikacijų sandara (LTKS) – 4 LTKS lygio. O parengtas įstatymo projektas kalba apie 6 LTKS lygį. Taigi, ar nesusiklostys situacija, kad masažuotojo kvalifikaciją turintys specialistai neteks galimybės dirbti su alternatyviosios medicinos metodais, kurie iš esmės gali būti mažiau rizikingi žmogaus organizmui, nei kad gydomasis masažas? Kokios konkrečios veiklos apims 9 straipsnio 2 punktą?

c) Kadangi šiuo metu susiklosčiusi situacija, kad bet koks masažo definicijos vartojimas yra siejamas su gydomuoju poveikiu, natūraliai formuojasi klausimas, kodėl neegzistuoja draudimai įsigyti mechaninių masažo priemonių individualiam naudojimui (pvz. masažo foteliai, masažo

volai, masažo kilimėliai ir t.t.)? Taip pat stebime, kad rinkoje laisvai galima įsigyti ir kitos gydomosios medicininės įrangos, kuria prekiaujama neribotai, ir ji laikoma saugi individualiam vartojimui (pvz. įvairūs elektro-stimuliacijos prietaisai, inhaliatoriai ir t.t.)? Visų išvardintų priemonių naudojimas gydymo ar reabilitacijos procese turi indikacijas bei kontraindikacijas, tačiau įsigijus jas individualiam naudojimui, tai traktuojama kaip profilaktinė priemonė. Remiantis šia patirtimi, kyla klausimas, ar masažo definicijos vartojimas, tik kaip gydomosios priemonės, nėra diskriminacinio pobūdžio reiškinys?

d). Kokie yra Lietuvos sveikatos apsaugos ministerijos žingsniai bei rekomendacijos, Lietuvos masažuotojų asociacijai, siekiant spręsti šias problemas mūsų šalyje?

Lietuvos masažuotojų asociacija pasikliauja Lietuvos sveikatos apsaugos ministerija ir tikisi konstruktyvaus bendradarbiavimo siekiant spręsti masažuotojų bendruomenėje kylančias problemas ir klausimus.

Prašome paskirti datą ir laiką priėmimui, kurio metu tikimės išklaudyti atsakymus į klausimus bei aptarti galimus jų sprendimo būdus. Lietuvos masažuotojų asociacija pasirengusi įsitraukti į darbą ir atlikti visus įmanomus žingsnius, kurie neperžengia asociacijos kompetencijos ribų, siekiant minėtų problemų sprendimo.

Pagarbiai

Lietuvos masažuotojų asociacijos vadovė

Giedrė Paunksnienė

